

גליון
באר
הכרשה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

שמיני - פרה

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
וכן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש

באר הפרשה
mail@beerhaparsha.com

אידיש

דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית

Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית

Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatorah.com

צרפתית

Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית

Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית

Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון **ארה"ב:**
Mechon Beer Emunah
1660 45th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
© 2022 כל הזכויות שמורות להמכון

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון באר האמונה הינו נגד ההלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת שמיני - פרה

- ב..... יבכו את השריפה אשר שרף ה' - חיזוק והתעוררות בעת הזאת
- ג..... אבטח ולא אפחד - לתלות בטחונו בהקב"ה
- ח..... וידום אהרן - קבלת הדין מתוך אמונה עילאית ושלימה
- ט..... קמנו ונתעודד - יקום וירוץ מ'עתה' אל אביו שבשמים
- יג..... אדם מקדש את עצמו מעט - חשיבות כל פעולה קטנה לאין ערוך
- יד..... פרשת פרה - טהרת הפרה בזמן הזה על ידי קריאת הפרשה
- טו..... עץ ארז ואזוב - הגאווה הנרצית ויגבה לבו בדרכי ה'
- טז..... זאת חוקת התורה - אין טהרה כתורה

סדר ועימוד:

א.ש. אשדוד

shwrtz@bezeqint.net

פרשת שמיני - פרה

העולם הרי הוא מניח את 'נכסיו' בירושה לקרוביו (וכנון עשיר שמת - שבניו יורשים את ממונו), אכן תלמיד חכם שמת הכל נעשים קרוביו - שכל 'נכסיו' הלוא המה מדרגותיו הרוחניים והשגותיו ומעלותיו העצומות הם כ'הפקר' לכל, וכל החפץ 'ליטול' ולזכות בהם יבוא ויטול, כי הכל נעשים קרוביו, וכולם יכולים לירש אותו, והזמן גרמא² להתעלות ולהתחזק בדרכיו ובעבודתו הקדושה³.

יבכו את השריפה אשר שרף ה' - חיווק והתעוררות בעת הזאת בפרשתן (י ו), 'ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה', וכתב ה'בעל הטורים' לבאר טעם הציווי לבכות את ה'שריפה' - 'שתלמיד חכם שמת הכל נעשים קרוביו' (וכדאיתא בשבת קה:). וידוע ביאורו של הגה"ק הרבי ר' יהונתן איבשיץ זי"ע כי הנה מדרכו של עולם, כל אדם שמת ומסתלק מן

א. לא 'הצער' עיקר אלא למעשה, וכמו שפירשו בדברי הגמ' (שבת קה:): 'כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו, וצ"ב, מהו העניין להניח דמעות אלו בבית גנזיו, אלא שכאשר יהודי מתעורר על פטירת 'אדם כשר' והוא מוריד דמעות, הקב"ה מניחם בבית גנזיו, כמי שאומר הבה נעיין בדמעות אלו מה יהא בסופם, ומה יצא למעשה מכל ההתעוררות והבכי, האם אכן ישנה דרכיו אם שמא תתפוגג התעוררות הלב ויחזור לשיגרת החיים כאילו לא היה כלום...

וכמו שפירש הגה"ק מקאז'גלוב זי"ע (ארץ צבי דרושים, עמו' שע"ב) בלישנא דגמ' המוריד דמעות, כי מקור הדמעה והבכיה הוא ב'מח', אלא שצריך להוריד אותן ל'לב'... שיחלחלו ללב, ו'מי' הדמעה ישחקו את לב האבן לשנותו לטובה... ב. ומה עוד ש'זמן כפרה' לכל הוא, וכדאיתא בגמ' (מו"ק כח.). ש'מיתת צדיקים מכפרת', וכן אמרו חז"ל (שהש"ר א) על הפסוק (שה"ש א יד) 'אשכול הכופר דודי לי בכרמי עין גדי' - שאומר הקב"ה 'אני רואה איזה הוא אדם גדול שבהן שיכול לומר למדת הדין די ואני נוטלו וממשכנו בעדם, שנאמר אשכול איש שהכל בו, מקרא ומשנה תלמוד תוספתות ואגדות, הכופר שמכפר עונותיהם של ישראל, בכרמי עין גדי - אני נוטלו וממשכנו בעדם'.

ומן העניין להביא מה שהזכיר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א את פירושו של ה'נצי"ב' בלשון הפסוק 'ואחיכן כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה', שלכאורה היה צריך לומר 'על השריפה' ומהו 'את השריפה', אלא שמשמעות 'את' הוא כמו 'עם השריפה', וכלומר, 'מי שיש לו איזה צער ודבר להתפלל ולבכות לפני ה' (ר"ל, כל אחד על הצער הפרטי שיש לו ועל דבר ישועה הנצרכת לו) יבכה באותה שעה שהמת הנעלה מוטל לפניו, כי אותה שעה רצויה להעלות בכיותיו ומבוקשו מפני כבוד שעושה בזה להמת'.

ואין הדברים אמורים דייקא על אותה שעה ש'המת מוטל לפניו' אלא נאמנים עלינו דברי חז"ל הקדושים (בר"ר לב ז) שהקב"ה עיכב את המבול שבעת ימים מפני שהיו אז שבעת ימי האבלות על מתושלח שמא יעשו תשובה, והרי שהימים הם ימי רחמים ורצון ומסוגלים לתשובה ולהתחזקות בתורה ועבודה ויראת ה'.

ג. מסופר שלאחר הסתלקותו של הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע אמר אחד מן גדולי הדור באותה שעה, שכשם שכתב רש"י על הפסוק (בראשית נ יז) שאמרו אחי יוסף ליוסף 'שא נא לפשע עבדי אלוקי אביך' - 'אם אביך מת אלוקי קיים', כך לדידן, אע"פ שהחפץ חיים מת אבל אלוקי קיים...

והיות שאמרו חז"ל (ירושלמי שקלים פ"ב ה"ה) 'אין עושים נפשות לצדיקים דבריהן הן זכרונם' על כן נביא בזה מעשה שסיפר הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל מאי דהוי עימיה בצעירותו, שביקש מאחד לקבוע עמו 'שותפות' וללמוד עמו ב'חברותא' דבר יום ביומו, אמר לו הלה, הנה אני איש ידוע חולי כי בטבעי יש לי רגישות לקור ולצינה ונוטה אני לחלות עי"ז פעמים הרבה, ולא עוד, אלא בכל פעם שאני נחלה מן הצינה הנני נאלץ לשכב במיטה לזמן ממושך לכמה שבועות, וממילא מה לך לקבוע 'חברותא' עם איש כמוני שמעת לעת יהיה 'הפסקה' ברציפות הלימוד, מוטב שהרב יחפש אחר 'שותף' בריא שיוכל ללמוד עמו בקביעות, נענה לו הגר"ח, מאן יימר שאם תקבל על עצמך

אבטה ולא אפחד - לתלות בטחונו בהקב"ה

למקום, ואין לפחד רק מהקב"ה, ולפחד שמא יעבור על א' מהעברות ח"ו או לא יקיים המצות, וחזן מזה אין לפחד כלום. ואע"ג דמצינו זהירות כמ"ש (ב"ק ס:): דבר בעיר כנס רגליך רעב בעיר פזר רגליך, זהו מדון השתדלות בכל דבר מה שאפשר אבל הפחדים והדאגות אין מקום וכו'. ושבתו חז"ל (תענית כב.) לאנשים ששמחים תמיד ומשמחים אחרים ואמרו שהם בני עוה"ב. עכ"ל.

ואכן זה כל האדם, לבטוח בה' בשלמות עד שירגיש שישועתו מובטחת, וממילא יבוא לידי השקט ושלווה¹, כאילו כבר באה ישועתו. וכך ביאר הגה"ק ה'שבט סופר' זי"ע (הובא בשערי שמחה פרשת וישלח, בפסוק שנאמר (בראשית לד כה) בכני יעקב יובואו על העיר בטח) בביאור לשון הכתוב (תהלים כב ה) 'בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו', וז"ל. ושמו בטחונם חזק על ה' שבודאי יושיעם והי' אצלם בטחונם חזק כ"ב והי' בעיניהם כאלו כבר הושיעם, כי זה עיקר ה'בטחון', כאשר מורה עליו הלשון 'בטחון' - מלשון בטח, שבודאי יושיע ויעזור ה' אותנו, ולא כמו שחוסה בה' בלבד, ומורא בלבו שמסתפק אולי לא ימלא ה' רצונו, כי אין זה בטחון גמור, ובה נ"ל לפרש המקרא בתהלים 'בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו', וצ"ב, מהו כפל הלשון 'בטחו', אלא שכונתו להראות לנו כמה הי' חזק הבטחון של אבותינו כי הבטחון הי' אצלם כ"ב עד שכבר היה בעיניהם כאלו כבר פלטם אותם ה', ולכן כפל לומר, 'בטחו' באופן זה שכבר 'ותפלטמו', כאלו כבר פלט אותם² (וזה הי' גם

כתב הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל בספרו 'ארחות ישר' (ערך פחד ודאגה) בזה"ל, יש אנשים שמפחדים תמיד ומתייראים מכל מיני פורעניות, כגון ממחלות וממלחמות ומאנשים רעים וכו', והם כל ימיהם בפחדים ורעדות ודאגות מכל מיני דברים שמא יהיה כך ושמא כך, ויש שמרוב פחדים מתייראים לנסוע למקום אחר ויש שמתיראים לצאת מביתם ר"ל, וזו הנהגה מאד לא טובה. כמו שנאמר בברכות (ס.) 'ההוא תלמידא דהוה אזיל בתריה דר' ישמעאל בר' יוסי בשוקא דציון, חזייה דקא מפחיה, אמר ליה חטאה את דכתיב (ישעיה לג יד) פחדו בציון חטאים, א"ל והכתיב (משלי כח יד) אשרי אדם מפחד תמיד, ההוא בדברי תורה כתיב, ופירש רש"י אשרי אדם מפחד תמיד שמא תשתכח ממנו שמתוך כך הוא מחזיר לשנותם תמיד וכו' (והיינו שאין לו לאדם לדאוג מכלום חזן מדברי תורה). וגם הדאגות מוזיק לגוף וגורם לכל מיני מחלות ר"ל, כמ"ש (סנהדרין ק:): לא תיעול דויא דאגה בלבך דגברי גבורין קטל דויא (-אל תכניס דאגה לליבך, כי הדאגה הרגה אנשים גיבורים). וכל זה בא ממיעוץ אמונה, שאם היה מאמין באמונה שלמה שהכל בא מהקב"ה, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, א"כ מה לו לפחד, אם ח"ו נגזר עליו אין חכמה ואין תבונה לנגד ה', ואם לא נגזר אין לו מה להתיירא. ואנחנו תמיד כל רגע ביד ה', בין בזמן מלחמה ובין בזמן שלום והרבה דרכים

ללמוד בקביעות כחק בל יעבור שעדיין תחלה ותצטנו... נמנו וגמרו שמתחילים ללמוד בצוותא, ואכן 'סדר' זה נמשך תקופה ארוכה מאוד, ומדי יום למדו כפי שסיכמו באין שום מפריע - לא חולי ולא צינה... ויהי היום ונאלץ ה'שותף' ההוא להיעדר מסיבה מוצדקת ביותר (לטענתו), ולמחרת היום אחזתו צינה ונפל למשכב ונתבטלה ה'חברותא'... ללמדנו ארחות 'חיים', אין חיים אלא תורה, כי המקבל על עצמו הנהגה טובה בקביעות הרי המקום ב"ה בסעדו ובעזרו שיוכל להשלים חפצו הטוב, וגדולה כוחה של תורה להגן בעד 'צינה' ובעד כל מרעין בישין...

ד. אשר כשמו כן הוא, דברי חיזוק והדרכה ב'ארחות ישר' מלוקט מדברי חז"ל בשפה ברורה ונעימה בלשון השווה לכל נפש, ומן הראוי להגות בו כי בוודאי כל המעיין ולומד בו ישתנו ארחותיו לטובה.

ה. כשעמד הרה"ג שלום צבי הכהן שפירא ז"ל לפני נישואי בנו הגדול נכנס אל הגה"צ רבי יחזקאל לעוונינשטיין זצ"ל ותינה בפניו את מצבו הכספי הקשה כי חסרים לו להוצאות הנישואין 5,000 פונט (לידות), חשב הגר"י כמה דקות, ולאחמ"כ אמר לו בקול גדול, הקב"ה יודע ומכיר היטב את מצבך (בלית ברירה עזב הגר"ש את החדר, אף שמתחילה חשב שהגר"י יסייע לו בממון, ולא רק בדברי חיזוק), לאחר שנים רבות, כשעמד הגר"ש בנישואי הצעיר שבבניו הגאון רבי אריה לייב שליט"א, נענה ואמר לבנו, אילו היה הגר"י נותן לי באותה שעה את המעות החסרים לי היה בזה די רק לנישואי אותו הבן, אבל עתה כשחזקני והחדיר בי את ההכרה שהקב"ה יודע ומכיר היטב את מצבך הרי בזה היה בידי די סיפוק להשאת כל צאצאי בליעה"ר.

ו. כיוצא בדבר ביאר הגה"ק הבן איש חי זי"ע (החיים והשלום על תהלים) מה שנאמר שם באותו מזמור 'בטחו ולא בושו', שהנה יש אדם שבוטח בהקב"ה שיעשה לו נס, אולם אינו מספר זאת לאחרים כי מתבייש הוא שמא

באר הפרשה - פרשת שמיני - פרה

מנוחה... אם בענין הפרנסה¹ לחזור יומם ולילה אחר עסק השתדלותם בהשתדלות יתירה, אם בשאר עניינים במרוצה אחר 'עסקן' פלוני, ואחר 'שדכן' אלמוני וכיו"ב רבות, רדיפה אחר ה'שוכר' לדירתו או אחר הקונים, אחר תלמיד בשעות הפנאי או אחר 'מנהל' פלוני שימנה אותו ל'תפקיד' המגני"ש או סגן המנהל וכו', וחסרון יש בדבר כי בזה הוא מורה על חסרון באמונה ובטחון בה'², שהרי כאשר ישריש בנפשו שהקב"ה הוא הון ומפרנס לכל, והוא הוא 'העושה לי כל צרכי', מיד תתיישב דעתו עליו, ויפסוק מרדיפותיו, כי יבין

אצל שני בני יעקב שבאו על שכם 'בטח' בלי פחד ומורא בלבכם ע"י בטחונם, ועי"ז עשה ה' להם נסים ויהרגו כל זכר שיצאו נגדם וק"ל³.

וכשם שאין מקום ל'דאגה' כך אין מקום ל'השתדלות' מבוהלת, להיות בהול ונחפו אחר צרכיו, אלא יתחזק באמונה ובבטחון בה' שהוא עושה ויעשה לכל המעשים. וכך רמזו קמאי (עיי' עבודת ישראל להרה"ק מקאזניץ זי"ע) בהא דכתיב בפרשתן (יא כט) 'וזה לכם הטמא בשרי'... שזוהי טומאת ה'שמונה שָרצים' הנהוגה עד היום הזה - שָרצים בכל העת הנה והנה מבלי

לא יזכה לנס... והרי זה מראה שאין בטחוננו בתכלית השלמות, אלא צריך לבטוח בכל ליבו ונפשו בשלמות בהקב"ה עד שלא יתבייש לעשות כבר עתה 'פרסומי ניסא', וזהו שאמר 'בטחו ולא בושו'. ומסמיך לכך מעשה שהיה אצל רבינו משה גלאנטי זי"ע, שהיתה עצירת גשמים נוראה, והחורף נהפך לקיץ, כאשר לא ירדו מן השמים אפילו טיפות גשמים בודדות, ויצמא העם למים כי כל הבורות בהם השתמרו הגשמים התייבשו כבר מחמת החום הכבד ששרר באותה שנה, וקרא המהר"ם גאלנטי את כל העם לעצרת תפילה בקבר שמעון הצדיק, והורה להם שיביאו עימם מעילים להגן על עצמם מפני הגשמים העתידיים לירד בדרך חזירתם, ואכן התפללו מקירות הלב, וישמע אלוקים את נאקתם, ומיד פתח את ארובות השמים לרווחה ומטר עז ניתך ארצה, וכאשר חזרו מהתפילה לביתם היו צריכים לנוס מפני הגשמים המרובים. וראה עד היכן היה המהר"ם גאלנטי בטוח בהקב"ה שישמע לתפילתם, עד שלא חשש לומר להם להביא מעילים, ולא עלה מורא על ראשו פן יהיה לבוז וללעג, אלא היה בטוח בשלמות שירד להם גשמים.

וכן מצינו גבי חוני המעגל (תענית יט.) שכשאמרו לו להתפלל שירדו גשמים 'אמר להם, צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימוקו' (שלא יתקלקלו על ידי הגשמים), כי היה בטחוננו בתכלית עד 'שלא בוש' להורות להם להכניס את התנורים פנימה שלא יתקלקלו.

ז. ובאמת, הבטחון עצמו הוא ממשיך את הישועה, צא ולמד ממטבע הלשון שתקנו אנשי כנסת הגדולה בתפילת שמו"ע 'ולא נבוש כי כך בטחנו', והיינו, שהבטחון הוא הסיבה והטעם ש'לא נבוש'. והוא ע"ד שאומרים בברכת 'רפאנו' - רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה וכו' כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה, וכלומר, שהסיבה שתרפא אותנו היא משום שהקב"ה הוא רופא נאמן ורחמן, וכן בברכת גואל ישראל, וגאלנו גאולה שלימה כי א-ל גואל חזק אתה, וזאת הכוונה ולא נבוש - 'כי כך בטחנו'.

ח. כה הביא ב'שיעורי משמר הלוי' להגרמ"מ שולזינגער זצ"ל (סוטה בעמו' קפ בספרו) וז"ל, הגאון הצדיק רבי עזרא ברזל זצ"ל היה מוכיח את שומעי לקחו (בירחי כלה) וכה היה אומר במתק שפתיו, בן אדם לפעמים רץ באמצע חזרת הש"ץ ועוזב את בית הכנסת, ומדוע, כי מחכה לו איזה עסק שהוא צריך להרוויח שם הרבה כסף, ומחשב לעצמו שאם ימתין עד לאחר ברכת כהנים הוא יפסיד בעסקיו, ואינו מבין שבכך שהוא עוזב לפני ברכת כהנים הוא מפסיד בכך את הברכה הגדולה של 'ואני אברכם' אשר נצרכת לו כל כך בעסקיו, הא למה הדבר דומה, לאדם שרץ וממהר לבית העסק, וכאשר מגיע אל מקום העסק הוא מגלה ששכח את המפתחות בבית... הוא רץ רץ והמפתחות נשארו בבית... והלא הברכת כהנים זה המפתח, ובכלל, סיום סדר התפילה הוא הגורם ומביא את 'ירידת השפע', ומה לך בורח ומפסיד את ה'מפתח' - ברכת ה' שמבלעדיה לא תרוויח מאומה... (עכ"ל).

וכבר היה מעשה אצל הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, שראה איש יהודי הממהר לצאת מבית הכנסת בעת תפילת 'אשרי ובא לציון', כשהוא רץ למלאכתו ולפרנסתו, ניגש אליו הרה"ק, אמר לו, בסידור נכתב לפני תפילת 'אשרי ובא לציון' - ירידת השפע, נמצא שכאשר אתה ממהר ויוצא לעבודתך הנך מפסיד את השפע...

ט. וכך רמז לה הרה"ק ה'דברי בינה' זי"ע בפסוק שבפרשתן (יא כז) 'כל הולך על כפיו טמא הוא' דמי שסומך על מעשה ידיו, וסובר שההשתדלות שלו פועלת ומביאה לו פרנסתו, והרי הוא 'הולך על כפיו', ידע שהוא 'טמא', דלעולם הקב"ה הוא שנותן התוצאות לכל אדם ולא עשייתו עצמו.

ויכיר היטב שמה לו להיחפו ולהיבהל להשיג צרכיו, וידום אהרן - קבלת הדין מתוך אמונה עילאית ושלמה, אם ממילא הכל מתנהל כרצונו יתב"ש"י, ואין לאל ידו להשיג דבר שלא נגזר עליו, מדוע יחפו ויבהל לריק. יבטח בה' ירגיע את עצמו ואת סערת רוחו ויהיה מלא שמחה בכל עת ושעה, ובוה אשריו² ואשרי סוכביו.

וימותו לפני ה', וידום אהרן... קרבו³ שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה. הנה האף שמי שלא נתנסה בכגון דא לא יבין לעולם את גודל הכאב

י. סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע, שפעם היה הרה"ק רבי משה מקאברין זי"ע בבית בתו של הרה"ק רבי ברוך ממעז'בוז' זי"ע, ובשעת יציאתו לדרכו מיהר מאוד ונחפז לצאת בבהילות, בטרם יצא מן הבית ביקש מבעה"ב שתאמר לו דבר ששמעה מאביה, אמרה לו מרגלא בפומיה של אבי הקדוש שאסור ליהודי להיות בהול ונחפז, כשמע זאת נעמד על עמדו ונשאר עוד זמן מה מתוך יישוב הדעת. לאחר זמן נודע שהמתינו שודדים רוצחים בדרך בכדי לשדוד את ההולכים ושבים ולרוצחם נפש, ואם היה יוצא מתוך חפזון אזי היה נופל בידיהם ל"ע, ורק על ידי שנתעכב בבית ניצל מידם. על פי זה פירש ה'דברי שמואל' את לשון הכתוב (ישעיה ל טו) 'בשובה ונחת תושעון', שעל ידי יישוב הדעת וההנהגה במנוחה מתוך האמונה הטהורה ניתן להיוושע מכל צרה.

ובזה יש לפרש מה שאומרים בזמירות שבת (בזמר כל מקדש) 'פוסעים בו פסיעה קטנה', כי השב"ק היא מעיין האמונה שהקב"ה הוא בורא שמים וארץ, וכשמאיר בקרבנו הארה זו הרי ממילא 'פוסעים בו פסיעה קטנה', מתוך ההכרה הברורה שאין לאן לרוץ ולמהר...

יא. מעשה בת"ח מופלג המשמש כ'בורר', אשר נתגלגל לפניו סכסוך בענייני ממונות שבין שני אנשים, כשמעו את שני הצדדים הבטיח להציג בפניהם הכרעת 'בוררות' עד יום השב"ק הבעל"ט, ואכן כשעתיים לפני חצות היום בערב שב"ק סיים הת"ח לכתוב 'תשובה' ארוכה בנימוקים ברורים, כי איש פלוני זכאי ואיש פלוני חייב ויימצא מפסיד ממון רב, והנה 'קבלה' איתנה יש לו לת"ח שלא לעשות מלאכות בערב שב"ק אחרי חצות היום, ע"כ מיהר לשלוח את תשובתו ב'פקס' לשני הצדדים, אך לתדהמתו נתקל במשך כשעתיים תמימות בכל מיני מניעות ותקלות, הקו שבפקס לא עבד, לאחרי ה'חוט' המחברם נקרע וכו' וכו', עד שהגיעה שעת חצות - פסק הת"ח מכל פעולותיו ועזב את הכל עד לאחר השבת, אעפ"י שהיה לבו נקפו - הרי הבטחתי להם שעד שב"ק תבוא ה'תשובה' לידם... במוצש"ק נתגלה לו 'תקפו של נס', כי זה האיש שמצד תשובתו נתחייב בהון רב שבק חיים לכל חי ועלה בסערה השמימה, ואילו היתה התשובה מגעת לידו בער"ש - שהוא מחויב בסכום מעות נכבד, לא היה ה'בורר' מוחל לעצמו כל ימי חייו, שהיה נראה לו שבמעשיו גרם לזה האיש לנפוח את נשמתו, וללמדנו, א. ענין השגחה פרטית, כמה סיבב הקב"ה למנוע ממנו כאב, צער ומכאוב לאורך ימים ושנות חיים, ב. כמה הצילתו העמידה בקבלה טובה, שלא זלזל בה ובשום פנים ואופן לא עשה מלאכה אחר הזמן שקיבל ע"ע להימנע ממנה. ג. גם למדנו מכאן שאין לו לאדם להיבהל על נפשו - אוי, הבטחתי עד שבת, כיצד לא אקיים זאת, כי בוודאי על האדם להשתדל יותר מיכולתו לקיים הבטחותיו, אבל משעשה כמה שידו מגעת אסור לו להיכנס ל'לחץ'... עשית ככל יכולתך ותשלון נפשך.

יב. וכך פירש הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע בלשון הכתוב (תהילים קיח ז) 'ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי, את ההרגשה לחיות מתוך אמונה שה' לי והוא עומד לימיני לסמכני בכל עת, הנני מברך לעוזרי ולאובהי, ואילו את המחשבה שאני הוא העושה את כל המעשים זאת אראה בשונאי ואחל להם קללה זו.

יג. הנה על תיבת קרבו ישנם שני 'טעמי המקרא' הלא הם 'תלישא גדולה וגרשיים', ושמעתי דבר נפלא מאחד מצדיקי הדור שליט"א, עפ"י הידוע כי דייקא במקום הנראה לאדם כי הוא מרוחק ונדחה ממחיצתו של הקב"ה שם הקב"ה מתקרב אליו ביותר, על כן ישנם שני טעמים א. 'תלישה גדולה', ורומז על מצב בו אדם מרגיש עצמו 'תלוש' (אפגעיטען) במידה גדושה וגדולה. ב. 'טעם' הנקרא גרשיים - גרוש ומרוחק פי שניים אז הוא 'קרוב'. והנה, לא היה די לו לתת טעם 'תלישה קטנה' אלא דייקא גדולה... ולא די באזלא גרש אחד - דייקא 'גרשיים' - מגורש בכפליים שם יתקיים בו 'קרוב'. ומכאן תצא הקריאה לכל שבורי לב 'קרבו שאו את אחיכם...' כי דייקא שם היא ה'קרבו' שלהם ביתר שאת ועוז.

ודייק עוד, כי טעמי המקרא שבתבת 'קרבו' הם על אות ק' ואות ב', העולים יחד ק"ב כגמטריא של תיבת 'אמונה', לומר, כי ע"י האמונה יעמוד איתן בזמן ריחוק ויהא בידו להתקרב.

באר הפרשה - פרשת שמיני - פרה

של שני בניו שהעיד עליהם הכתוב 'בקרובי אקדש', ולא זו אפילו כמלוא נימה מאמונתו התמימה בצור כל העולמים, וכאילו לא אירע עמו כלום, אף מי שעבר עליו כזאת בדורנו דור אחרון, והרגיש על בשרו את המובא כאן על אהרן הכהן - ידע שבקבלתו באהבה דין שמים נחשב מתלמידיו של אהרן - שכביכול נעשה שותף להקב"ה שהפקיד אצלו את אחד מיקיריו באהבה ושמחה".

ולא יאמר האדם מדוע תדברו אלי כה גבוהה, וכי אפשר לי להשיג דרגה גבוהה כזו, ועל כולנה יאמרו אלו שחוו על בשרם את הקושי בשיכול יקיריהם וכיו"ב - וכי יש בידך לחבוש הכאב הצורב וכואב

הצורב בבשר החי מידי יום ביומו, מכל מקום ננסה להטיף מעט מללי תחיה - לשבך כאב וייסורי נפש. נוראות ביאר הרה"ק מאוסטרבצא זי"ע (מאיר עיני חכמים) כי הנה ד' דרגות יש בבריאה 'דומם, צומח, חי ומדבר'. ה'חי' וה'מדבר' מרגישים בעלבונם ובצערם, ואף ישיבו לכל אחד כפעלו הרע עמם, ואף ה'צומח' שאינו יכול להשיב כפעלו, מכל מקום ניכר עליו שינוי צורה. אולם על ה'דומם' כדוגמת אבן וכיו"ב לא תרגיש ולא תראה מאומה כשדורכים עליה או זורקים אותה למרחק, ופשיטא שהיא לא תגמול רעה כנגד רעה. ולזה אמרה תורה וידום אהרן - שעשה עצמו כדומם שאינו מרגיש, וקיבל בגבורה ובאהבה את הנהגת הבורא ית' עמו, אף כשפגעה בו מידת הדין בסילוקם

עוד אמר לי אותו צדיק לרמז בפסוק הנאמר (תהלים קיט פו) 'כל מצוותך אמונה שקר רדפני עזרני', כי המאמין בה' - אזי הוא רואה שהשקר של הרוזפים - שהעלילו עליו רעות שחרשה נפשם כל זה מסובב מן השמים לעזרני. כה היה מעשה לפני כמה שנים בימי חול המועד של חג הפסח, בחור מבני חו"ל המשתייך לאחת הקהילות המפורסמות בעולם החסידות נשאר לערוך את הימים הראשונים בארה"ק כדי להשתתף ב'סדר' שרבו עורך לבחורי הקהילה, ביום חמישי לפנות בוקר (במוצאי יו"ט שני של גלויות) נסע הבחור ל'שדה התעופה' (עירפאר"ט) כדי לעלות על הטיסה המיועדת לו לחזור לבית אביו בניו יארק, והנה מטעמי בריאות נצרך הבחור לקחת עמו על המטוס (פליג'ע"ר) ציוד רפואי (כעין בלון חמצן - oxygen tank), משראה הפקיד כי הנו עומד להעלות את כל אלו על המטוס עיכב בעדו מלהעלותם (מטעמי בטיחות - security), הראה לו הבחור 'כתב' מהרופא המאשר כי הוא נצרך לזה מטעמי בריאות ואף סיפר לו שכבר נסע כן כמה וכמה פעמים ולא הועיל במאומה, גם כל תחנוני העסקנים לא הועילו במאומה, כי הפקיד עמד עיקש על דעתו וציווה לפנות את חבילותיו אשר כבר הועלו על המטוס... בתוך כך (אחר יותר משעה של שתדלנות) החל הבחור מרגיש ייסורים נוראים בבטנו... במהרה פינוהו לבית החולים, שם הודיעוהו שמטעם פיקוח נפש חייבים לנתחו בדחיפות, כי תקפו הפענדעציי"ט (תוספתו, appendix) באופן נורא וכבר הוא עומד קרוב לסכנת חיים ממש, ונתברר כי מה שהיה נראה כצרה ועקתא - בדמות פקיד עקשן העומד על דעתו כנגד כל דעת בני אדם היא היא שהצילתו לחיים, כי אילו היה עולה על המטוס היה מחזיר נשמתו ליוצרה בעודו באויר...

עוד מעשה שמעתי מבעל המעשה אשר נתמנה להיות עוסק בצרכי ציבור, לא עבר זמן הרבה וקיבל מכתב משלטונות ה'מס' בארה"ק, אשר הודיעוהו שנודע להם (על ידי אינשי דלא מעלי שצרה עיניהם בו על תפקידו והלשינו עליו) שיש לו 'עסקים' שונים שאינו מדווח עליהם ואינו משלם 'מס הכנסה' כפי דרישות החוק על כן מטילים עליו קנס גבוה, ומן היום הוא ואילך צריך לשלם להם עוד כמה אלפי שקלים מדי חודש בחדשו בעד כל 'הכנסותיו' הידועים ושאינם ידועים... שיגר להם אגרת בה כתב שהרשות בידם 'לחפור' ולפשפש בחשבון הבנק שלו, ואם אכן ימצאו שמץ ורוב אשר לא 'כדת' - ישלם להם טבין ותקילין כפי שישיתנו עליו... אחר הדברים האלה החלו לחקור ולדרוש ושלחו לו בשנית שאכן בדקו ולא מצאו כלום, ולא עוד אלא שנתברר להם שהיה להם טעות בגביית ה'מס' כמה שנים, והרי הם חייבים לו סך 30,000 שקלים... וראה למפרע כיצד אותם 'רדיפות' היו רק לעזרני'...

יד. מעשה באחת מקבוצות הניצולים ממאורעות המלחמה הנוראה שבאו לארה"ק ב'דרך אניה בלב ים' ומצאו עצמם עוגנים על חוף ימה של חיפה סמוך ונראה ליום השב"ק, והנה, העסקנים החישו מבעוד מועד את הגאון גאב"ד פוניבז' זצ"ל לשבות עמהם בבית מלון שבחיפה, במשך כל השבת ניסה הגאון לרומם את רוחם ולחזק לבבם אחר שהיו שבורים ורצוצים מאבדן משפחתם הי"ד... באמצע סעודת שבת עלה הגאון על השולחן והחל מספר 'סיפור' נורא, איש יהודי היה באחד הכפרים, יהודי פשוט בתכלית ורצען במקצועו, לביהכנ"ס היה הולך כג' פעמים ביום ומתפלל כפי יכלתו - אם הוצרך יצא באמצע לעבודתו או היה מתפלל בביתו, ל'קביעות עתים' היה בא בכל עת

כמחט בבשר החי... תשובתו, אין כל חסרון בדבר הכאב - כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, אך מ"מ מוטל על כל איש יהודי להתחזק באמונה פשוטה ולהלך כפי כוחו להיות מ'תלמידיו של אהרן הכהן' שקיים בנפשו 'יודום'^{טו}, כי כל מידי דרמזיו באורייתא (כל המרומז בתורה) שייך לכל איש מישראל לדורות עולם

- עב"פ בדרגה מסוימת, ועל דרך דאיתא בגמ' (מגילה יד.) 'נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה ושלא הוצרכה לא נכתבה'. ויתחזק עב"פ כפי יכולתו באמונה שלימה לזכור בעת צרה שאין מקרה בעולם ח"ו אלא הכל מיד ה'י"י, וכל מאי דעביד רחמנא לטב עביד - ואף אם אין הדבר נראה בעיני בשר מ"מ כן היא המציאות

שהיה בידו... ויברכהו ה' בן יקיר ת"ח ומתמיד נפלא בעל מידות טובות וירא שמים מרבים, וכבר בהגיעו לגיל ה'בר מצווה' היה פקיע שמו לטובה בכל הגלילות, משהגיע לפרק 'האיש מקדש' החלו מדברים בו נכבדות כראוי לת"ח שכמותו, ביום מן הימים הוכרז למזל טוב כי בחור הלז נבחר להיות חתנו של ה'מרא דאתרא', כל הנוגעים בדבר החלו לערוך את ההכנות הגדולות לקראת שמחת הנישואין שתערך ברוב פאר והדר לכל תושבי העיירה ובני הגלילות אשר כולם כאחד יבואו לשמוח בשמחת רבם הגדול... ויהי בחזרם משמחת החתונה פנה הכפרי אל נוות ביתו, וכה אמר לה, עד עתה היינו ה'כפריים' של העיר בני הרצענים, וממילא תורתנו תפילתנו וכל הליכות חיינו היו כפי שמתנהג הכפרי הנבער מדעת, אך מעתה - מצב חדש בא לעולם, מעתה אנו נקרא שמנו בישראל מחותנים של הרב, מקומנו ב'מזרח', ולא הרי הנהגת 'מחותנו' של הרב להנהגת כפרי ורצען מן השורה... מהיום עלי להופיע ג' פעמים ביום בביהכ"ס - להתפלל בכבוד ראש כראוי ל'מחותן' של הרב, גם לשבת ב'שיעורי התורה' ביראה ודרך ארץ וכו'... נענה הגאון מפוניבז, מורי ורבותי, כל אחד מהמסובים כאן נעשה 'מחותנו' של הקב"ה - הכל שלחו והפקידו אצלו את יקריהם, זה נתן לו בן זה נתן בת ואחרים נתנו גם שניהם או פי כמה וכמה, הרי כולכם 'מחותנים' עמו יתב"ש... (וכלשון הגמרא מו"ק כה; ושמוח בהם ככלה חדשה רוכב ערבות שש ושמוח בבא אליו נפש נקי וצדיק) מהיום והלאה תהא הנהגתכם ו'הלוך ילך' שלכם בכל אשר תפנו ותלכו - ברוחניות וגשמיות, כראוי וכיאות ל'מחותנו' של הקב"ה... העידו כל שומעי לקחו באותה שבת, כי בדבריו אלו הכניס בהם חיות והפיח בהם רוח חדשה - כי הגאון זצ"ל היה הראשון ש'תבע' מהם תביעה דקדושה, והחדיר בקרבם את הידיעה עד כמה גדולים וגבוהים הם שנעשו כביכול שותפים ומחותנים עם הקב"ה - כי בם בחר ה' להקריב אליו גבוה מעל גבוה, וזה עצמו רוממם והגביהם מכל הלשונות וקירבם אליו יתב"ש...

טו. ידוע מכתבו של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע, גם נודע בקבלה שאם האבלים אינם מתאבלים יותר מדאי (על מי שנפטר בקיצור ימים) כל אותם ימים שחסרו לו יעברו ליוצאי חלציו, ויאריכו ימיהם בטוב ובנעימים.

ובפרט אם ה'נפטר' קטן היה הרי הוא כתריס המגין בפני הפורעניות על אביו ואמו, כמו שאמר רבא במסכת סוטה (מט.) שהקטנים (בני רשעי ישראל) מבזבזין את דין אביהן, וברש"י, וז"ל, קטני רשעי בני ישראל. שמתו כשהן קטנים, שמבזבזין דין אביהם. קורעים דין אביהם שכשבאין לדונם אומרים לפניו - למה האבלתם וצערתם עלינו במותינו ונפרעת מהם בחייהם, עכ"ל. והקב"ה שומע לטענתם ומבטל מאביו ואמו כל מיני גזרות קשות ורעות. נפלאים המה דברי הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע (מכתבי קודש מכתב מא), שהנה איתא בזה"ק (ח"ג רטו:) שבשעה שקינא פנחס לאלוקיו נתעברו בו נשמות נדב ואביהו בני אהרן הכהן, וידוע שפנחס זה אליהו והוא חי לעולם, נמצא שלאחר שמתו נדב ואביהו שבה נשמתם לשכון עלי אדמות, ולא עוד אלא שחיים הם לעולם, וכתב היסוד"ע, שזכה לכך אהרן ששיבו לו את בניו ויחיו לעולם - ע"י שקיבל את הדין באהבה וכדכתיב 'יודום אהרן', שהמקבל ע"ע את כל העובר עליו בתמימות זוכה לראות את מידתו ית' הטובה והמרובה ת"ק פעמים.

טז. משל אמרו לשנים שהיו אצל הרופא, הלה דקר במחט בכל אחד מהם - לצורך הרפואה, ולשניהם כאב הדקירה מאד, אלא שאחד מהם עיוור היה - ולא ראה מי דוקר בו ומדוע הוא עושה כן, ע"כ היה סר וזעף על כך, ומשנהו שעייניים פקוחות לו ראה מי הדוקר ולשם מה, ונתמלא שמחה על רפואתו הקרובה לבוא... והנמשל פשוט, כי אף שוודאי פעמים עוברים על האדם ייסורים ושאר מיני קושי המכאיבים לאדם ביותר, אמנם מי שאינו פוקח עיניו לראות כי הכל מידי הבורא הרופא לכל ומיטיב לכל יהא סר וזעף ויכאב לבו על הייסורים, אמנם הפיקח הרואה את ה' בכל דרכיו כי הוא המכאיב לו לתועלתו ולישועתו השלימה יתמלא שמחה ויודה וישבח לבוראו על כל החסד שגמל עמו.

באר הפרשה - פרשת שמיני - פרה

הקב"ה הוא 'טוב ומיטיב' לכל וברבות הימים (בזה או בבא) תמצאנה". וישים האיש ללבו, שכל הצער ומכאוב באים לו לאדם לטובתו הנמורה מאת 'אבינו אב הרחמן' יי".

וכך כתיב גם ב'פרשת פרה' (במדבר יט ב) 'ואת חוקת התורה', וכדברי רש"י 'לפי שהשמן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה (יומא סז:). ורמזו בזה כי זו תכלית הטהרה - שלא ירהר האדם אחר מידותיו של הקב"ה יי", אלא יהלך אחריו באמונה תמימה. וכלשון רש"י על הפסוק (דברים יח יג) 'תמים תהיה עם ה' אלוךך

וכה פירש הגאון רבי יחזקאל אברהמסקי זצ"ל (בעת שישיב 'שבעה' על בנו בכורו ר' משה ז"ל) בלשון הכתוב (תהילים קיט ל) 'דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי', שזה האיש אשר בחר לעצמו דרך אמונה, לראות בכל דבר ודבר רק את יד השי"ת, אזי כל העובר עליו, הן במידת הרחמים והן במידת הדין ובנחי' משפטיך - שווה בעיניו, שהרי 'רואה' הוא כי הכל הגיע אליו מידי הקב"ה שהוא קל אמונה וצדיק וישר הוא.

להרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע נלב"ע י"ג בניו על פניו בחיי חיותו, לאחר אחד מהלוויות קיים בעצמו כל הלכות אבלות גם ישב על הארץ... אך הנהגתו הייתה בשלוות הנפש כלא היה, שאלתו הרבנית במר נפשה, וכי 'תרנגול' קברנו זה עתה, הלא בנינו עצמנו ובשרנו עִזְבָנו והלך למנוחות, ויען לה בתוקף אמונתו הטהורה, אכן, 'פעקיל' (סאת הייסורים והצרה עצמה) מקבל האדם משמים, אך הצער ו'עגמת נפש' (הנלווית אליה) אינה מידו ית', אלא האדם גורם זאת לעצמו.

יז. בנו של הרה"ק האמרי אמת זי"ע הרה"ח רבי יצחק ז"ל נלב"ע בדמי ימיו בערב שבת פר' וירא לפנות ערב. הסתלקותו הסיבה כאב גדול ומקור דמעה לרבי ולכל הנלווים אליו. אולם, במשך השבת לא היה ניכר שינוי על פניו הק' של הרבי, ואף שח בקדשו בשולה"ט על הפסוק 'קח נא את בנך אשר אהבת את יצחק'. ויהי אך יצאה השב"ק נתיישב הרבי על הארץ 'שבעה' על הבן, ומאד מאד היה קשה להשיב רוחו בקרבו. גם כשהגיעו גדולים וצדיקים מראשי גולת אריאל בפולין לא הצליחו להשקיט את סערת רוחו ולבו הנשבר. עד שהגיע איש פשוט מבני מדינת אונגריין, ואמר לו, רבי קדוש, הרי אמרו חז"ל (מגילה לא:): 'סתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה', ואם בזקן בשר ודם אמרו כן, ק"ו גבי הקב"ה שהוא זקן מלא רחמים, וודאי שסתירתו איננה אלא בנין מפואר... מיד הרים ה'אמרי אמת' את עיניו, ותחי רוחו מאותה שעה, ואמר 'יהודי זה ניחם אותי'.

יח. הרה"ק רבי מאיר נתן זי"ע בנו של הרה"ק הדברי חיים נלב"ע בחיי אביו, ביום הראשון כשנעמד הדברי חיים להתפלל שחרית, נטל את הטלית להתעטף בה, וקודם שהחל באמירת ברכי נפשי פתח ואמר, הנה מהלך לו איש בנחת ברחובה של עיר ולפתע מרגיש כי מאן דהו הכהו בגבו מכה גדולה וחזקה - מיד יסתובב המוכה לאחוריו ברוב רוגזה וטענה מי העיז להכותו כן. אמנם אם יראה שה'מכה' אינו אלא ידידו אוהבו שהכהו בגבו לאות אהבה וחיבה - לא די שלא יקצוף ויתכעס עליו, אלא אדרבה מכה זו תוסיף אהבה על אהבתו וחיבה על חיבתו. אף לדידן, עתה הוכינו במכה אנושה אך מי הוא זה המכה הלא הוא ידיד נפש אב הרחמן... ופתח בהתלהבות בסדר התפילה. הוסיף על זה חכם אחד עפ"י דברי הגמרא (שבת קנא:): שבתו של רבי חנינא מתה ולא בכה ר"ח, אמרו לו בני ביתו וכי 'תרנגולת' הוצאת עתה מן הבית מדוע אינך מבכה את האבידה הגדולה, אמר לה ר"ח, בלשון תמיה - 'תכלא ועיורא', ופירש"י, תכלא ועיורא. שיכול בנים ועירון הדמעה. וכפשוטו הכוונה שלא אבה לבכות כדי שלא יוסיף צרת עיוורן עיניים על צרת השכול. ביתר עומק הוסיף ה'חכם' לומר, תכלא ועיורא - אחרי שנעשיתי 'שכול' וכי אוסיף על זה גם עיוורון שלא לפקוח עיני לראות ולהביט מי עולל לי כזאת, הלא הוא אבינו אב הרחמן שעשה לי כן ברחמיו המרובים למעלה מהשגת בר איניש...

יט. ידוע מאמר הרה"ק מראדזין זי"ע (סוד ישרים עיי"כ אות לט) כי המת הוא 'אבי אבות הטומאה', ורמז בדבר כי כל עוד האדם חי עדיין תולים בו תקוות טוב, אבל המת כבר אין לו כל תקווה על כן טומאתו גדולה מכל הטומאות. מה תקנתו הזאת 'אפר פרה אדומה' - שהיא מרמזת על ה'אמונה' (כמאמרם, אין לך רשות להרהר אחריה) כי ע"י האמונה יש לו כבר תקווה, וממילא נטהר מאותה טומאה איומה.

כ. מדי שנה בשנה בשבת פרשת פרה היה הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר זי"ע מספר בשם הרה"ק ה'חוזה' מלובלין זי"ע, נוהגים היו הכומרים הנוצרים הרשעים לערוך מידי פעם 'וויכוחים' עם היהודים ברבים, להוכיח שהצדק עם דתם עפ"ל, ועל ידי זה היו מכריחים אותם לקבל עליהם את דתם ח"ו. פעם בא כומר רשע אל אחד

וזכר כתב רבינו ה'אור החיים' הק' זי"ע לבאר מדוע נאמר 'זאת חוקת התורה' ולא 'זאת חוקת הפרה', וז"ל, ובדרך רמז ירצה באומרו חקת התורה, שאם יקיימו מצוה זו הגם היותה חוקה בלא טעם מעלה עליהם הכתוב באלו קיימו כל התורה אשר צוה ה' לאמר, כי קיום המצוה בלא טעם יגיד הצדקת האמונה והסכמת הנפש לקיים כל מצוות הבורא וזה לך האות. ואולי כי לטעם זה רצה ה' שתמסר להם המצוה בדרך חוקה^כ.

קמנו ונתעודד - יקום וירוז מ'עתה' אל אביו שבשמים בפרשתן (ט ה), 'ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו', כתב הרמב"ן וכן

- התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו^כ.

ובמידה זו נשתבח אברהם אבינו שהיה 'ראש למאמינים' וכמו"ש (בראשית טו ו) 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה'. ורמזו בה הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא הכלה חוקת ד"ה עמוד נא. הרה"ק מקאמרנא זי"ע בהיכל הברכה) כי תיבת 'והאמן בה' נכתבה בלא יו"ד - והאמן, כי האות 'יו"ד' מרמזת על ה'חכמה' (כמבואר בזה"ק במקומות רבים), ולכן נחסרה (הי"ו) מן האמונה כי בענייני אמונה על האדם לבטל את כל 'חכמתו' ולהאמין בפשטות - בלא חקירות ודרישות, רק תמים יהיה עם ה' אלוקיו.

הכפרים, הלה קיבל רשות משרי המדינה לערוך ויכוח כזה עם היהודים, והמנצח - מאיזה צד שיהיה, מותר לו לזרוק ולהטביע את המנוצח לים.

בקרב יהודי הכפר שררו פחד ורעדה, בהיותם 'פשוטי עם', ולא היה ביניהם חכם וזקן שיוכל לנצח רשע ערום זה, בלית ברירה תפסו אומנות אבותם בידם, ושפכו תפילות לפני אדון הכל שיושיע אותם מצרתם. ויהי בהתקרב מועד הוויכוח החלו לחפש אחר יהודי שיסכים לעמוד לפני הכומר, והנה ניגש החייט שהיה יהודי פשוט מאד והציע עצמו לערוך את הויכוח, בהיותו סמוך ובטוח בה' האלוקים שבוודאי יושיעם מצפרני הרשע. כשראה הכומר את פני החייט סבר שהיהודים לועגים לו בידעו שהלה יודע אך בקושי קרוא וכתוב, לכן הציע שהחייט ישאל תחילה איזו שאלה והוא יענה לו (בהיותו בטוח שמחמת תמימותו תהא עצם שאלתו ללעג ולקלס בעיני השומעים), מיד פתח החייט ושאל את הכומר בתמימות, מה פירוש המילים 'איני יודע', השיב לו 'ניע ויעם' (איני יודע, בשפה המדוברת בפולין), או אז זעק החייט בהתרגשות שהוא ניצח את הכומר שהרי הודה מעצמו שאינו יודע לענות על שאלתו, ואף הגוים לא הבינו לשון הקודש ולכן לא הבינו את תוכן שאלתו, אלא ברגע ששמעו את הכומר שהוא מודה על האמת ועונה 'ניע ויעם' זרקוהו תיכף לים.

אנשי הכפר הודו ושבחו להקב"ה על גודל הנס שעשה עמהם בדרך פלא, ואחר כן שאלו את החייט מדוע בחר לשאול שאלה זאת לאותו רשע, השיב החייט בתמימות שראה בחומש ה'עברי-טייטש' (פירוש בשפת האידיש) וראה שעל התיבות 'איני יודע' כותב ומפרש - איך ווייס נישט (איני יודע), 'הבנתי שאם מחבר ספר ה'טייטש הקדוש' לא ידע פירושם של תיבות 'איני יודע' - איך ידע הערל הטמא הזה פירושם'. ואף שהחייט הזה היה פתני וכסיל, אולם ה'חוזה' למד מזה לימוד נפלא, שהמאמין בפשיטות ואומר על כל דבר 'איני יודע' - אינני נצרך לדעת ולהבין דרכי ה' ינצל מכל פגע.

כא. ותמימות זו צריכה להיות בשלימות וללא שום פגם, כמו שאמרו צדיקי קמאי, דאף דבתמימות הפרה אדומה קיימא לן (פרה ב ה) ששערה אחת שחורה אינה פוסלת ואכתי בכלל 'תמימה' היא (ורק שתי שערות פוסלות אותה), אבל במצוות 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך' פוסלת אפילו שערה אחת, כי האמונה בחי עולמים צריכה להיות בשלימות ללא שום פגם.

לאידך, גדולה תמימות האמונה מתמימות הפרה, כי בפרה אם כבר נתהוו ב' שערות שחורות - נפסלה הפרה לעולם, מה שאין כן בתמימות האמונה אף אם נפסלה כבר - לעולם בידו לתקנה ולהשיבה לתמימותה השלימה, באמונה זכה וברה.

כב. בימי הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל היה יהודי מומר שהצר הרבה לאחיו היהודים, בכל הזדמנות היה 'מוסרם' בפני שרי המדינה וחיפש איך להצר צעדיהם, לימים נפל למשכב ובהיותו גוסס שלח 'שליח' לקרוא לבני החברא קדישא, בהגיע השליח תמהו מאד על קריאה זו, שהרי רשע גמור היה וכפר בעיקר רח"ל, ומה לו ולהם, אך לא

ברבינו בחיי (מדברי ה'ספרא', שמיני מלואים ח) - היה אהרן רואה את המזבח כתבנית שור והיה מתירא - שהיה נראה לו כעגל הזהב אשר עשה, נכנס משה אצלו, אמר לו - אהרן אחי, לא תירא ממה שאתה מתירא, הגם דעתך ובא קרב אליו, לכך אמר 'קרב אל המזבח

ויקרב אל המזבח, בוריוות - ואל תיתן לשמן להפיק זממו. ואכן - ויקרב אל המזבח וישחט את עגל החטאת, היינו ששחט את יצרו שנדמה לו כעגל, באמרו אף על פי כן הולך אני לעבוד את בוראי². ויש אומרים (ראה ב'בעל הטורים' שם) שבאותה שעה נראו לו קרנות המזבח

נמנעו מללכת אליו באמרם שמא בשכבו על ערש דווי נתעורר בו רצון לחזור בתשובה, ואכן כאשר הגיע אליו בכה לפניהם בשארית כוחותיו שבכל ימי חייו הרבה לחטוא וברצונו לשוב על חטאיו, ועל כן בקשתו, שיקברוהו ב'קבורת חמור' (פירוש, בעמידה ולא בשכיבה) ומחוץ לגדר של 'בית החיים' במקום בזיון, ומיד 'פרחה נשמתו'.

אנשי החברא קדישא לא ידעו מה לעשות, ופנו לשאול את הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, כי בעיניהם ראו שאותו רשע חזר בתשובה ביומו האחרון וביקש שיקברו אותו בקבורת חמור לשם כפרה, והרי 'מצוה לקיים דברי המת' (גיטין טו). אבל לאיך גיסא אסרה תורה לקבור אדם בקבורת חמור (עי' יו"ד סי' שס"ב ס"ב, ש"ך סק"ב), תשובת הגר"מ היתה שבשום אופן לא ימלאו בקשתו, כי גופו של אדם אינו שלו, ואף הוא עצמו מחויב לקיים כל דיני השו"ע, על כן יקברוהו בקבר ישראל כדת משה וישראל, וכן עשו.

ויהי ממחרת, הגיעו שוטרי העיר אל אנשי החברא קדישא, ואמרו להם, שקיבלו ידיעה ממקורות נאמנים, שבהלוויה שהתקיימה ביום אתמול קברו את הנפטר בבזיון כדי לנקום בו על מה שעשה להם בימי חייו, אנשי החברא קדישא הכחישו את הדברים מכל וכל, אך השוטרים לא האמינו להם עד שפתחו את הקבר וראו שאכן נקבר כראוי. ונתברר שעל אותו מלשין ודומיו אמרו חז"ל (עירובין יט.) 'רשעים אפילו על פתחה של גיהנום אינם חוזרים בתשובה', וברשעותו רצה לצערם ולייסרם גם אחר מיתתו, ועל כן העמיד להם פנים כאילו הוא חוזר בתשובה כדי שיסכימו לקבור אותו בקבורת חמור, וכבר שלח להלשין לשוטרי העיר בכדי שיענישו את החברא קדישא על מעשיהם אלו.

ומכל מקום לענייננו למדנו מפסקו של הגר"מ פיינשטיין, שאסור להתחכם על דיני התורה, ובכל מצב חייב האדם לקיים פסקי השו"ע במלואם ומהם לא יזוע ימין ושמאל, כי כל המשנה ידו על התחתונה, אף במקום שנדמה לו שעדיף לשנות מעט מן ההלכה שב ואל תעשה עדיף כי אם בהוראת מורה מומחה.

ונאים הדברים להגר"מ פיינשטיין, כי בדידיה הוה עובדא, שפעם עמד 'שמונה עשרה' ומאחוריו עמד יהודי שהאריך מאד בתפילתו (אחר שסיימו הקהל את התפלה), כל אותו זמן עמד הגר"מ ולא עקר את רגליו עד שעקר הלה את רגליו, כמו שנפסק בשו"ע (או"ח ק"ב ד) שאסור לעבור כנגד המתפלל. עודו עומד ומחכה נכנסו בני הבית וסיפרו לו שהגיע טעלעפאן (טל) דחוף מארץ ישראל (בימים ההם לא היו טלפונים בהישג יד ולא בכל בית היה טל, ובפרט מעבר לים מארץ ישראל, שבדאי היה ענין נחוץ מאד), ואעפ"כ לא קם ולא זע ממקומו ובכלל לא התייחס אליהם, ורק אחר שסיים הלה את תפילתו פסע את שלש הפסיעות וחזר לביתו כאשר המתקשר מאר"י כבר לא היה על קו הטל, תמהו בני הבית בפניו, מדוע לא מיהר לחזור לביתו בשמעו שקוראים לו לשיחה דחופה מארץ ישראל, נענה הגר"מ והשיב בפשטות 'הלא היה מאחורי קיר ומחיצה שהפסיקה בעדי, ולא יכולתי ללכת...' כי מרוב דביקות בקיום הלכות התורה לא עשה שום חשבונות היאך להתחכם על הדינים, רק קיים את הכל בפשטות - כפשוטו של מקרא.

כג. איתא בירושלמי שבין 'פרה' ל'חודש' לא יפסיק, כלומר, שלפי קביעות השנה פעמים שמפסיקים בסדר קריאת 'ארבע פרשיות' בין 'שקלים' ל'זכור', כמו כן לעיתים יש 'שבת הפסקה' גם בין זכור לפרה (וכמו בשנה זו), אמנם קריאת פרשת פרה צריכה להיות סמוכה לקריאת פר' החודש, ואין להפסיק ביניהם. והרמז בזה, כי כל עניינה של פרה הוא לטהר עצמו מכל טומאותיו, אך 'לא יפסיק' וישאר לעסוק באותם טומאות וחטאים, אלא תיכף יסמיך לזה 'פרשת החודש' - ויתחדש מיד כקטן שנולד.

כשעלה כ"ק האדמו"ר מ'תולדות אהרן' זי"ע לבקר את כ"ק האדמו"ר ה'אמרי חיים' זי"ע בחוה"מ פסח, שח בפניו האמרי חיים, שאותו היצר היה אצלו בליל התקדש חג קודם אמירת הלל, וטען בפניו, כיצד הנך עומד לאמר 'הלל' לפני הבורא, בו בשעה שהנך יודע היטב את מצבך הרוחני השפל, אמרתי לו, הן אמת שאמש לא הייתי 'וואוילער איד' (יהודי כשר), ואף איני יודע מה יהא עמי בעתיד, אך זאת אדע, שברגעים אלו הנני וואוילער איד, על כן אומר 'הלל' בכל עוז ועצומות (פשיטא, שלא אמר כן אלא לגודל ענוותנותו, אך הלימוד לדין שלא להביט על העבר ועל העתיד).

לא ירדה האש מן השמים והיה נראה לישראל שמעשיהם הרעים גורמים שלא ישכין הקב"ה שכינתו ביניהם, עדיין לא נפלו על פניהם באותה שעה, כי זהירות יתירה יש לנקוט בזמן כזה שלא ליפול בעצבות. ורק אחרי ש'ותצא אש מלפני ה'... וירא כל העם' - שראו עין בעין שהשכין הקב"ה שכינתו בקרבם והוריד להם אש מן השמים, אז נפלו על פניהם בגודל בושח על עצם הדבר שנתעורר ספק בלבותם אולי השי"ת לא ישכון ביניהם, כי היו צריכין להתחזק באמונה ובטחון שבודאי לא יעזבם^{כה}.

בקרני עגל, וכוונתו היתה לשבור את רוחו ע"י שיזכור את מעשה העגל ויבא לידי עצבות, וע"ז אמר לו משה אל תביט על העגל 'קרב אל המזבח' - לכך נבחרת^{כז}.

בדרך זו כתב הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע (ד"ה וירא) בשם האלשיך הק' לבאר את הכתוב בפרשתן בענין חנוכת המזבח ביום השמיני 'ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם' (ט כד). כי מתחילה כשעדיין

כד. עפ"ז ביאר ה'אמרי חנוך' (לרבי חנוך קרון זצ"ל תלמידו של הרה"ק ה'אבני נזר' זי"ע, קוני' אמרי חנוך אות כה), את דברי חז"ל (סוטה ה.), אמר רבי חייא בר אשי אמר רב תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית, כלומר שעליו להתחזק בפסוק זה שהוא הפסוק השמיני שפרשת 'שמיני', מפני שכך היא דרכו של היצר הרע להרפות את האדם בגשתו לעסוק בתורה תפילה ועבודה, בזה שהוא מעמיד לנגד עיניו את כל חטאיו וכישלונותיו, וגורם לו לחשוב שאינו רצוי לפני המקום. אכן יסוד העבודה היא לשחוט את כל 'עגלי החטאת' - איש איש בנגעו ומכאובו. ולא יביט על העבר, אלא יתחדש מעתה ביתר שאת ועוז.

שמעו נא למה שאמר הגה"ח רבי מענדל פוטערפאס זצ"ל, כי בהיותו בכלא במדינת רוס' ימים ושנים ראה עכביש ה'מטייל' על הכתלים ובתוך כדי הילוכו הוא טווה קורים עד שנעשה רשת, לא עבר זמן הרבה ונלכד זבוב בתוך הרשת, הזבוב ניסה לקפוץ ולהיחלץ מתוך החוטים שהסתבכו בין רגליו ולא עלתה בידו, שוב ניסה להתרומם ולהשתחרר ושוב נפל, וחוזר חלילה, בינתיים עמד העכביש 'בחיבוק ידיים' ולא עשה מאומה, עד שנחלש הזבוב והפסיק לפרכס, או אז מיהר העכביש לעשות 'סיום' על הזבוב... המשיך רבי מענדל, שהלא ידוע שמכל דבר עלינו ללמוד מוסר השכל לעבודת ה', כי לא לחינם זימנו לו מן השמים לראות אותו מחזה, והתבונן בעצמו כי העכביש מרמז על היצר הרע (כדאיתא בסוכה נב.), וזה דרכו של היצר לעשות ולפרוס רשת בכדי ללכוד את האדם בתוכו, אך כל זמן שהאדם מנסה להשתחרר מידיו - עומד עדיין היצר מרחוק ואינו ניגש אליו, כי הוא יודע שעדיין אינו 'שלו' ולא יוכל לנצחו, ורק בשעה שהאדם מתייאש ו'מרים ידיים' בהכנעה... ומפסיק להילחם, אז ניגש היצר בבטחון וב'שלוה' וטורף אותו...

וזאת למדנו גם ממה שנאמר בתורה בפרשתן לגבי כשרות העופות 'אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההולך על ארבע אשר לו כרעים ממעל לרגליו לנתר בהן על הארץ' (יא כז), והרי שאם הוא 'מנתר' וקופץ מעל הארץ סימן מובהק הוא על טהרתו, ואף אם לא נשאר באוויר לתמיד אלא חוזר ונופל על הארץ... הוסיפו 'בעלי הרמז' שעל כן מתרוממים ו'קופצים' בעת אמירת 'קדוש קדוש קדוש' שבקדושה (בחזרת הש"ץ), ללמד על חובת האדם לקפוץ אם רוצה להתקדש...

כה. וכך מטו משמיה דהרה"ק ה'ערבי נחל' זי"ע (אמר זאת כשביקר אצל הרה"ק רבי ברוך מעז'בוז זי"ע, הובא בקובץ שפתי צדיקים אדר תשנ"ז עמ' נ) בביאור דקרא בפרשתן (יא ז) ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא וגו' והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם, שהנה כאשר ירצה אדם לקפוץ ולדלג למרחק ישוב קימעא על עקבותיו, ומשם יקפוץ ויתרומם כראוי, ויצליח להגיע למרחק גדול יותר. כמו כן בדרך העולה בית קל לפעמים יפול האדם ממדרגתו, ונפילות וירידות הללו מסוכנות להביאו לידי יאוש, שיחשוב הלא בין כך ובין כך נכשלתי וכך וכך עשיתי, והאיך אוכל לבוא בשער המלך בלבוש שק, אבל באמת אין הירידה אלא לצורך עליה - להעלותו עוד יותר במעלות הקדושה, וזאת על ידי שיתגבר על המכשול וימשיך לילך בדרך טוב, ולא ישים לבו לכל הירידה והנפילה. וזהו הרמז בקרא, ואת החזיר - כאשר נראה לאדם שהוא חוזר על עקבותיו ונופל, ידע שאין זו נפילה אלא כי מפריס פרסה הוא - שבירידה זו חזר לאחוריו כדי שיוכל לזנק כעת בפרסות רגליו בקפיצה גבוה מעל גבוה, אמנם, עליו להזהר שוהוא גרה לא יגר - שלא ימשיך חלילה לגור (מלשון דירה - גור בארץ הזאת, בראשית כו ג) באותה ירידה, ולא יהפוך מצב ירידה זו כמקום של קבע עבורו.

באר הפרשה - פרשת שמיני - פרה

מצב על מכוננו, אז, יתבונן במהות הנפילה, לדעת מה זה ועל מה זה, שלא ייכשל שוב בהם^י.

אמנם, אף אם כבר נכשל עליו ליוהר ביותר שלא להמשיך להיגרר אחר המכשול יותר ויותר, וכגון שכבר ראה מה שראה יעצום מיד עיניו מראות ברעיה, וכיו"ב בשאר נפילות. וכך פירשו את לשון המשנה (אבות ב א) 'דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים' שמה ש'עין רואה' דבר שאינו כהוגן שלא ככוונה או 'אוזן ששמעה' דבר שלא כהוגן הרי זה 'למעלה ממך' - משמים ממעל סיבבו שיארע כך, אך וכל מעשיך לאחר מכן - בספר נכתבים, אלו המעשים ייכתבו בספר הזכרונות שלך, על כן אל תמשיך בנפילותיך, אלא התגבר להתעלות ולחזור במהרה על דרך המלך^כ.

על כן יאזור כל איש כגיבור חלציו להישאר בכל עת ובכל זמן במלחמת קודש^י, וגם בזמנים הקשים, בעיתות נפילה וירידה, לא יעזוב את עמדתו, לאמר, הנה ניצחני הלזה ואני אנה אני בא, אלא יתחזק במלחמתו תדיר בכל עת ובכל מצב. וכמו שרמזו בתיבות תפילת ראש - השנה 'כי דורשיך לעולם לא יכשלו', ולכאורה הרי 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא', והאיך אפשר לומר על דורשי ה' שלא יכשלו לעולם, אלא הכוונה שלא יכשלו לעולם - להשאר כך ב'נפילה', ואף אם גבר עליו יצרו, לא ישאר בקלקולו וסורו, אלא מיד יקום ויתנער מעפרו להמשיך במלחמת היצר. הוי אומר, בעת הנפילה אין לו לאדם לעצור בעצמו ולהתבונן בגודל הירידה ומהותה, אלא ימשיך בדרכו 'דרך עליה', ורק בשעה שכבר יעמוד באיזה

פעם שאל הרה"ק בעל ה'יסוד העבודה' זי"ע את אחד מחסידיו שבא לשוב בצלו (בעת עריכת השולחן בליל שב"ק) אמור נא, האיך באת הנה ממקום מושבך, ענהו היהודי נסעתי על גבי חמורי... המשיך הרה"ק ושאלו ומה היית עושה אם היית נופל מחמורך על אם הדרך. ענה החסיד הייתי מתרומם ומטפס שוב על גבו וממשיך בדרכי, אך הרבי המשיך בשלו ושאלו שוב על מעשיו באם היה נופל עוד פעם מחמורו בדרך, ושוב ענה שהיה מתנער מעפרו ושב לרכוב על החמור. לאחר כמה פעמים הרבי שאלו שוב ושוב, נענה היהודי ואמר: 'וכי מה אעשה, וכי אשאר על הקרקע ואבכה, הרי ברור ומוסכם שעלי לקום, להתנער מעפרי ולעלות שוב על גבי חמורי...' פנה ה'יסוד העבודה' אל חסידיו שהיו נוכחים בעריכת השולחן ואמר להם: 'השומעים אתם את דבריו, וכי תכלית יש לו לאדם לאחר נפילה, להישאר בירידתו ולבכות מצבו וגורלו, הרי אין לו לאדם כי אם לקום ולהמשיך במלחמתו, להישאר איש מלחמה...'

כו. הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע, המשיל את הענין לחייל שנשלח לחום עם האויב בשדה הקרב וחרבו שלופה בידו, והנה הגיע אליו אחד מחיילי האויב וירה בו באצבעו ודם רב החל לזוב ממנו, אותו חייל נבהל והשליך תיכף את כלי הזין מידי, צעקו לו חבריו, שוטה שכמותך, היאך מכניס הנך את עצמך בסכנת מוות, והרי עתה אפשר לאויב להרגך או להכות בך מכה רבה ועצומה, ואילו אם תמשיך לישא חרבך בידך תוכל להשיב לו מנה אחת אפים ותפילה לגמרי. כמו כן הוא במלחמת היצר אם בשעה שנפל מעט כבר הנו מתייאש ומשליך את כל אשר לו, בזה גופא הצליח היצר עליו - שהרי זוהי כל מטרתו - 'לייאש' את הנלחם בו, אלא על האדם להתרומם ולהתחזק בכל כוחו, וכך יזכה שיבוא יום ויכה את היצר הרע לגמרי (ח"ח על נ"ך קהלת י ד, הובא בהגהות על ח"ח על התורה פ' בראשית אות טז).

כז. משל למי שנוסע בדרכו מעיר לעיר, ולפתע נסדק ונשבר אחד מאופניו (גלגלי) רכבו, וא"א לו להמשיך בדרכו בשפוף^א, וכי יעכב עצמו ויעמוד לחקור בשל מי אירעה צרה זו, הרי כך לעולם לא יגיע למחוז חפצו (ולכשכבר יגיע ימצא שכבר נסתיימה ה'חתונה' או כל מטרה אחרת שלשמה נסע), מה יעשה הפיקח יחליף הגלגל במהירות, ימשיך בדרכו ויגיע למחוז חפצו, ובסוף היום טרם ישכב לישון, אז יחקור מה ומדוע אירע... אף לדידן ייאמר, מה לך מתעסק 'חוקר ודורש' אודות הנפילה שעברה עליך, קום התנערי מעפר קומי - המשך בדרכך, ובסוף היום - כשכבר לא יפריע לך הדבר להמשך ה'עבודה' תערוך חשבון הנפש.

כח. הרה"ק מרוז"ן זי"ע אמר פעם, כתיב (דברים ב יט) 'אל תצורם ואל תתגר בם מלחמה', אל 'תצייר' אותם לעצמך (את צורת העבירות) אף אחר שכבר נקלעו לידך ח"ו, פירוש אל תחשיבם לעשות מהם איזה שוויות וענין, וממילא לא תצטרך לעשות עימם מלחמה, כי יעברו מלבך, ותתקדש בקדושה של מעלה.

כט. משל נפלא מצינו ב'מדרש' (ויק"ר ה ח), וזה תוכנו (בתרגום ללה"ק) אמר רבי חנינא, יש אריס שחכם לשאול צרכיו ויש שאינו חכם, וההבדל ביניהם בזמן שההשקעה בשדה לא הצליחה, ולא נשאה פרי ורווחים, אז החכם מטיב

שהאדם זוכה יצרו אפי' שעה קלה... כגון שחפץ לאכול ומאחר סעודתו עד לאחר שעה או פחות ועוסק בתורה באותה שעה... וכן אם בולם פיו מלדבר דברים שלבו מתאוה מאד לדבר מענייני העולם, וכן בהרהורי מחשבתו אפי' במעט מזער דאתכפיא ס"א לתתא, אסתלק יקרא דקב"ה וקדושתו לעילא הרבה (מתעלה כבוד ה' וקדושתו למעלה למעלה) לב, ומקדושה זו נמשכת קדושה עליונה על האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו ית'... ופירוש 'והתקדשתם' שתעשו עצמכם

אדם מקדש את עצמו מעט - חשיבות כל פעולה קטנה לאין ערוך

בפרשתן (יא מה), והתקדשתם והייתם קדושים^ל. כתב האור החיים הק' וז"ל, עוד ירצה והתקדשתם תעשו גדרים וסיונים לבל תטמאו, ובוה אני מבטיחכם שתהיו קדושים...^{לא}

כתב הרה"ק בעל התניא (פרק כז) וז"ל. ...ולא עוד אלא אפי' בדברים המותרים לגמרי, כל מה

לבו והולך אל האדון בבגדים נקיים ומכובדים ובפנים מאירות וטובות, וכשמגיע אל האדון אומר לו האדון בא בשלום אריס טוב, ושואלו למעשיו, ומשיב ב"ה הכל על צד היותר טוב... חוזר האדון ושואל לשלום השדה ומשיב האריס תזכה ותשבע מהפירות, ומה שלום השוורים, עונה האריס, תזכה ותאכל מהמובחרים והשמנים שבהם, ומה שלום העיזים, גם על זה יענה, תזכה ותשבע מהצעירים הרכים... נהנה האדון עד מאוד ושואלו לרצונו, משיב האריס אולי תתן לי עשרה דינרים, מיד משיב האדון מתוך קורת רוחו קח לך עשרים... לעומת זאת האריס 'שאינו חכם' מגיע בבגדים קרועים כשכולו מלוכלך ופניו רעות ונפולות, שואלו האדון לשלום השדה ומשיבו הלה הלוואי שהיא תוציא לפחות מה שהכנסנו בה (שיקצרו לפחות כמו שזרעו), מה שלום השוורים, ומשיב הנם תשושים חלושים וגרועים... שאלו האדון לרצונו, ומבקש האריס עשרה דינרים, נענה לו האדון לך מלפני.. מה יש לי אצלך ועימך...

כך כל ערום יעשה בדת, אף אם נפל ונכשל, בוא יבוא בשבחות וזמירות לפני ה', ואז כשימשיך בבקשת מחילת עוונות על השגות, ימחלו לו אף על הזדונות, והעיקר, שלא יפולו פניו כי אז לא ישאו פניו.

ל. איתא ב'בית אברהם' וז"ל. והתקדשתם והייתם קדושים, חז"ל אמרו (יומא לט.) אדם מקדש את עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה. התורה הבטיחה לכל אחד ואחד והתקדשתם - אם ירצה להתקדש, אז והייתם קדושים - יהיה קדוש ויעבור בכל הנסיונות.

עוד ידוע משמו על זה הפסוק 'והתקדשתם והייתם קדושים', שיש לנו ללמוד מדרכי השיכור, כי מתחילה ישתה מעט, ואח"כ עוד מעט, ועוד ועוד... עד שנכנס להקרא 'שיכור', כמו כן בענייני קדושה, תחילה יקיים 'והתקדשתם', מעט, ועוד קמעא, ועוד קצת, עדי שיגיע למדרגת הקדושה הראויה.

לא. כה אמר הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע דכידוע שונים דרכי הנהגת השלטון ברוסי' מההנהגה באמעריקע (ארה"ב), כי ברוסי' תופסים לבית האסורים כל מי שיש עליו אפילו צל צלו של חשד, שמא הוא נמנה על המורדים וכיו"ב, לא כן בארה"ב, כי המה חוקרים ובודקים בשבעים ושבעה חקירות ובדיקות, ורק כאשר הוכח להם מכל וכל כי הלה גנב או מורד הוא תופסים אותו, ובוה כבר נגמר דינו ורע ומר אחריתו, ואמר הרה"ק, ב'מלחמת היצר' עלינו לנהוג כמדינת רוס' - כי חלילה לנו מלהמתין עד שיתברר כי דבר פלוני, מכשיר פלוני או מקום פלוני הם מסוכנים ליראת שמים' שלנו או של צאצאינו, אלא בכל צל צלו של חשד רחוק, מיד עלינו לתפסו כדבר שיש להימנע ולברוח ממנו כמטחוי קשת, ובוה נזכה בס"ד להינצל מצפרני היצר ל"ע.

לב. ויזכור את דברי הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע (יסוה"ע ח"ב פ"ט אות כד) לרמז בפסוק בפרשתן (י יט) ויאמר אהרן אל משה... הייטב בעיני ה', וישמע משה וייטב בעיניו, וביאר שכה אמר אהרן למשה, הן אמת כי על פי דין היה לי לאכול אבל מעלה נוספת יש בעבודת ה' והיא לא לחשוב רק האם מותר לי לאכול מאכל פלוני... ללכת למקום פלוני... לעשות מעשה פלוני... אלא בכל ענין יחשוב האם ייטבו הדברים בעיני ה'... וישמע משה מששמע משה רבינו את דבריו ויטב בעיניו דרך זו הוטבה בעיניו.

מעשה היה בסעודת הנישואין של אחד מבני הרה"ק ה'פחד יצחק' מבאיאן' זי"ע נתארכה הסעודה וכבר עלה עלות השחר ועדיין לא הגישו את הליפתן (קאמפאט) לקהל הסועדים, מכיוון שעלה עמוד השחר נשאלה השאלה האם מותר להגיש לפני הסועדים את הליפתן מאחר שכבר הגיע זמן התפילה, שלח הרבי לשאול את הגאון החסיד רבי דודיא אורטינבערג זצ"ל בעל ה'תהילה לדוד', בתוך כך נענה אחד האורחים מהמסובים בשולחן הרבי ואמר

באר הפרשה - פרשת שמיני - פרה

כט. בדין הוא שתקדום פרשת החודש לפרשת פרה, שהרי ב'אחד' בניסן הוקם המשכן ו'שני' לו נשרפה הפרה, ומפני מה הקדימוה שהיא טהרתן של ישראל' (ומה שאמרו ש'היא' טהרתן של ישראל נראה דקאי על עצם הקריאה - ולא רק על קיום המצווה בפועל) לו.

אִיתָא ב'עבודת ישראל' זי"ע (פרשת פרה ד"ה והנה בשבת פרשת פרה) 'ופירוש הענין, דבזמן שאין בית המקדש קיים, דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל, כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי, ועל ידי קריאתה על כל פנים נטהר טהרה רוחניות לכבוד הרגל הבא עלינו. ומרמו כן בפסוק (במדבר יט א-ב) 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן... זאת התורה אשר צוה ה' לאמר', דהיינו שגניע זמן שיהיה די באמירה בלבד - כאשר אין בהמ"ק קיים, אז תבוא האמירה במקום ההואה בפועל.

בה אמר הרה"ק ה'בית אהרן' (דף קמ"ד) 'צריך להאמין, שכשם שנטהרין באפר פרה ממש להקרבת הפסח, כמו כן נטהרין בזמן הזה בקריאת פרשת פרה כל אחד ואחד... לפי בחינתו בקדושה'.

אִיתָא ב'שפת אמת' (פרה סוף תרמ"א) 'וזמן זה מסייע לטהרה על ידי שבזמן המקדש היו כל בני

קדושים, כלומר אף שבאמת אינו קדוש ומוכרל מס"א וכו' רק שכובש יצרו ומקדש עצמו. 'והייתם קדושים' - כלומר (הבטחה ולא ציווי) סופו להיות קדוש ומוכרל באמת מהס"א, ע"י שמקדשים אותו הרבה מלמעלה ומסייעים אותו לגרשה מלבו מעט מעט, עכ"ל"ג. ומכאן, שכל פעולה ופעולה שאדם מכניע את יצרו ומקדש את עצמו ערך גדול יש לה בפני המקום, וממשכת עליו קדושה עליונה ל"ד, וממילא, אל יזלול אדם בעבודתו ואל יאמר לעצמו מה נחשבת עבודתי הפעוטה, שכן הקב"ה מחשיבה ביותר ליה.

וכך כתב בחובות הלבבות (שער השבון הנפש פ"ה) 'ואל תמעט בעיניך שום טובה שתעשנה לשמו אפילו במילה או בראיה, כי המעט ממך רב אצלו, והקרוב שבדמיונים בזה העתקת השמש בארץ שיעור אמה תעתק בגלגל מילין הרבה וכן העתקת הצל באצטרולב' (כי כאשר תזוז השמש מרחק אמה כאן בארץ הרי זה סימן שבאותה שעה זוה השמש הרבה מילין בשמים).

פרשת פרה - טהרת הפרה בזמן הזה על ידי קריאת הפרשה בשבת זו קוראים בתורה בפרשת חקת סדר טהרת פרה אדומה, והקריאה מעוררת את הטהרה, כדאיתא (ירושלמי מגילה פ"ג ה"ה, הובא ברש"י במסכת מגילה

שאפשר לסמוך על המתירים, לשמע דבריו שנאמרו בהחלטה גמורה מבלי לשמוע חו"ד של הרב, נענה הרבי ואמר 'איזה פנים היה לנו באם היינו עושים כל אשר הותר לנו עשות'. לג. ואל ירע לב האדם בראותו כי נשאר על עמדו ללחום יומם ולילה באותו מקום, דעל עבודת הקודש זו כתב ה'תניא' בתחילת דבריו (ס"ט) 'לכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו כי אולי לכך נברא וזוהי עבודתו'.

לד. בפרשתן (ט ו) 'ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, וירא אליכם כבוד ה', והמעייין בפסוקים יראה שלא ביאר להם מה יעשו בכדי שיראה עליהם כבוד ה'. ובעל כרחך מקרא זה אומר דרשני (עיי' באור החיים ועוד), וז"ל המלבי"ם (התורה והמצוה), ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, לא ידענו מה צוה שיעשו הם, והלא הם לא עשו דבר, ורק אהרן עבד עבודתו, ופ"י בספרא בדרך הדרוש, שציווה ש(גם) הם יעשו מעשה הכה"ג, כלומר, שמה שיעשה הכה"ג בבית מקדש הגדול יעשו הם בבית מקדש הקטן שהוא הלב אשר שם משכן כבוד ה', כמן שכתוב 'ושכנתי בתוכם', וכמו שזכחו במשכן כחות החיים והקטירו אותם על מוקדה במזבח הגדול, כן יזבח כל איש כוחות נפש המתאוה והמתעורר מסטרא דבעירא שהוא היצה"ר על מזבח הקטן להעבירו ע"י אש אהבת ה' שלהבת י-ה, עד שייחד כל כוחותיו וכל מחשבותיו לאדון המיוחד (וכבר בארנו הדבר בארוכה בארצות השלום דרוש ג איך יתיחס האדם למשכן ה' ושם יעלה זבחי צדק עולה וכליל), ואם עשיתם כן - וירא אליכם כבוד ה' לשכן כבוד בתוכם.

לה. וכלשון קדשו של ה'בית אהרן' (דף ע"ו): 'בין חמץ למצה רק משהו (שהרי אותיותיהן שוות, וזלתי שכאן יש ה"א וכאן ח"ית שסוגר את פתח הה"א), שממילא בעת שהוא נפרש מהרע אזי הוא נכתר בטוב, ואז נעשה מחמץ מצה כהרף עין'. לו. דבר עמוק למדנו מדבריהם שאמרו כי מצד הדין היה צריך להקדים 'פרשת החודש', ואעפ"כ הקדימו חז"ל את קריאת 'פרשת פרה' תחילה, ומכאן למדנו שאך 'סדר' אחד יש אצל בני ישראל, תחילה וראש יטהר עצמו, ורק לאחמ"כ יגש לשאר העניינים.

גלוליכם אמהר אתכם, ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם, והסירותי את לב האבן מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר', אלא מכאן מוכח שעיקר טהרת פרה אדומה היא הנקיות והזיכוכ מן העוונות, וכל זריקת מי החטאת על טמא מת כוונתה על 'חטא עין הדעת' שהביא וגרם את הטומאה לאדם הראשון, שהרי על ידי חטא זה נגזרה מיתה לעולם, נמצא שבשבת זו אפשר לתקן את שורש כל החטאים.

ובלשונו של הרה"ק רבי צדוק (פרי צדיק פרה א) קריאת פרשת פרה מועיל לטהר הלב כסיל משמאלו מטומאת היצר הרע^ל.

עין ארו ואזוב - הגאווה הנרצית ויגבה לבו בדרכי ה'

הנה ידוע שהתורה הקדושה היא נצחית, לדורות ולא רק לשעה, ובפרט ענין טהרת פרה שנאמר בה 'לחוקת עולם', ושאל מרן ה'בעל שם טוב' הקדוש ז"ע (תולדות יעקב יוסף ריש חוקת), היאך שייכת מצוות טהרת פרה בזמן הזה, ומבאר שאצל פרה אדומה מצינו שהיא 'מטהרת טמאים ומטמאת טהורים', אף כהיום יש ענין זה במידת ה'גאווה', כי פעמים הענווה מסוכנת לגרום לאדם התרשלות בעבודתו מתוך מחשבה כי ממיילא אינו שווה מאומה, לזה יביא גם 'ארז' שהוא רם ונישא וגבוה מאד, לרמוז על ב' קצוות אלו, שהרי

ישראל עסוקין במהרה בימים אלו לטהר עצמן לקרבן פסח, לכן הזמן מבקש תפקידו, ומסייע לטהרת הלב גם עתה^ל.

וכך מפרש ה'ערוך השלחן' (סימן תרפה ס"ז) שבפרשת פרה אדומה כתיב ב' פעמים 'לחוקת עולם', (בפסוק י, ובפסוק כא), והיינו, ד'חוקת עולם' אחד קאי על דורות הראשונים מיד אחר חורבן הבית - שגם אחר החורבן יהא בידם להיטהר על ידי אפר הפרה כדאיתא 'חבריא מדכן בגלילא' (גדה ו:ו) שעשו פרה אדומה בכל הלכותיה ודקדוקיה ונטהרו על ידה בפועל ממש, ועוד נאמר בשנית 'לחוקת עולם' לומר שגם בדורנו אנו יש בידינו להטהר ב'אפר פרה' על ידי קריאת פרשה פרה, ומכאן שקריאתה בזמן הזה דאורייתא היא, ובעת קריאתה היא הטהרה^{לח}.

ואבן, עיקר קריאת פרשת פרה קאי על טהרת הלב מן העוונות, וראויה לדבר הביא הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע ב'פרי צדיק' (פרשת פרה אות ז) כי אחר כל קריאה 'מפטירין בנביא' באותו ענין שקראו בתורה, ולפי זה היה לנו להפטיר בפרשת פרה בענין טהרה מטומאת מת שבה מדברת הפרשה, ובאמת המתבונן יראה כי טהרה מטומאת מת לא כתיב שם רק טהרה מעוונות, ככתוב שם (יהוקאל לו כה-כו) 'וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם, ומכל

לז. דבר שפתים אך למותר לדבר בחובת ההתרחקות מדברים אסורים ו'כלים' שאינם כשרים, כי בשעה שבשר ודם נכשל בחטא הרי הוא דוחק בידיו את רגלי השכינה כביכול ח"ו, וב'כלי יקר' (ויקרא יא מד) מרמז כן בלשון הפסוק (ויקרא יא מג) 'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם' ובמסורה כתיב 'ונטמתם' חסר אל"ף, ללמדנו שאם נכשל האדם בחטאים ואיסורים (הכתובים לעיל בפרשה) אזי מסתלקת ממנו האות אל"ף המורה על אלופו של עולם מלך מלכי המלכים הקב"ה. לח. ידוע מה שהביא הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' ז"ע (ליקוטי הרי"ם ריש פרשת תצא) בשם הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא ז"ע שהתורה נדרשת בדרך פרד"ס (פ"ש רמז דירוש ס"ד), והנה, בזמנים הקודמים כשהיה שייך ענין המלחמות עם אומות העולם - בפועל, אזי היה הפשט בכתוב (דברים כא ז) כי תצא למלחמה על אויביך ושבת שביו... - מלחמת הרשות, ורק הרמז היה על מלחמת היצר. אך בימינו אנו שאין לנו מלחמות כפשוטן אזי הפשט הפשוט 'כי תצא למלחמה' על מלחמת היצר הצורך המבקש להאבידנו, ועלינו להילחם עמו בחירוף נפש, להביסו ולהפילו.

הוסיף על דבריו הרה"ק ה'אמרי אמת' ז"ע (שנת תרס"ח) שכיו"ב הוא לענין 'פרשת פרה', בזמן שהיה לנו אפר פרה היה הפירוש הפשוט על טהרה מטומאת מת, והרמז היה על טהרת היצר, אבל כהיום הזה שאין לנו אפר פרה הרי הפירוש הפשוט הוא על טהרת היצר.

לט. איתא ב'דרשות חתם סופר' (דרשות לג: ד"ה שלהי יומא) שטהרת הפרה קאי על טומאת וחלאת העוונות, ומשום כן אמרה תורה להיטהר ב'אפר פרה', לרמוז לאדם שישוב בתשובה אל ה', על ידי שיהיה בעיני עצמו כעפר ואפר, כי על ידי תשובה מתוך הכנעה ושפלות הרוח זוכים לטהרה. ואף גם זאת שישפוך דמעות מתוך שברון לב, ודמעות אלו ייחשבו לו כהזאת מי חטאת, המורם מכל אמור, שטהרת הפרה נוהגת לעולם - אף אחר חורבן ביהמ"ק.

עצמו כאזוב, וכבר הקשו המפרשים מדוע צריך להביא עין ארו המרמוז אל הגאווה, אדרבה, היה לו להביא אזוב שהוא סימן להכנעה, אלא, שפעמים ה'עין ארו - הגאווה' מרוממת ומקרבת את האדם לעבודתו יתב"ש.

זאת חוקת התורה - אין טהרה כתורה

איתא ב'רוקח' (פר' חוקת) על הפסוק 'זאת חוקת התורה', הוקשה חוקת התורה לפרה אדומה, מה פרה אדומה מטהרת אף התורה מטהרת לומדיה לשמה^מ.

ובשל"ה כתב (פר' חוקת תושב"כ ד"ה תוכחת מוסר ד"ה נוגע במת) וז"ל אף בזמן שאין אפר פרה, יוכל אדם לטהר את עצמו כשדבק בהתמדת התורה, ולומד ומלמד על מנת לשמור ולעשות ולקיים.

מדיני טהרת הפרה (במדבר יט יב) 'הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר', ובדרך רמז פירש ב'באר מים חיים' (פרשת חקת) ד'שלישי' מרמז על עסק התורה, וכמו שאמרו (שבת פח.) 'ברוך רחמנא דיהב

'ארו' גבוה מכל האילנות ומורה על מדת ההתנשאות, והאזוב ושני תולעת מרמזים על מדת השפלות וההכנעה, ומזה ומזה אל תנח ידך, כי בשעה שהיצה"ר מזכיר לו עוונותיו הראשונים צריך להתחזק כארו, שלא יפול ברוחו אלא ידע שהקב"ה שוכן עם ישראל בתוך טומאתם, ולעתים עליו להשפיל דעתו כדי שלא יבא לידי גאווה, אבל ח"ו מלהפך את היוצרות^מ.

וזהו 'לטהר טמאים' - תחילה הגאווה טהרה את הטמאים - כי הנמצא בשפל המדרגה לא יוכל להתחיל לעבוד את ה' רק אם יתנאה בגאות דקדושה, 'ויגבה לבו בדרכי ה'" (דה"י ב' יז ו), ויאמר לעצמו הן אתה תקוותי היות והנני בר ישראל ונשמה קדושה בי, ובידי להתעלות יותר ויותר, נמצא שהגאווה מטהרת ומרוממת^מ, אך מאידך גיסא - כשכבר נכנס בשערי עבודת ה', יזהר מן הגאווה, כי היא תורידנו לתהום הנשיה^מ.

לבן אמרה תורה להביא (יט ו) 'עין ארו ושני תולעת והשליכם אל תוך שריפת הפרה', ופירש רש"י בשם רבי משה הדרשן שהוא סימן למתנאה כארו שישפיל

מ. כה אמר הגאון מטשעבין זצ"ל בשם אביו ה'כוכב מיעקב' זצ"ל, כי שני קצוות הם, כשם שהוא שונא - 'אן אלטער בעל-גאווה', כן לעומתו הוא אוהב 'א שטאלצער' בחור' (בחור וצעיר אשר 'רוחו' חזקה בקרבו), כי אוי לו לבחור וצעיר בשנים שיהלך בהרגשת 'שפלות' ממצבו הירוד, שהרי משם יבוא במהרה לידי ייאוש, ומעתה דרכו של היצר קלה להורידו מטה מטה ואחריתו מי ישורנה, אלא תמיד ילך בחוזקה מתוך גאווה דקדושה, ועל דרך 'ויגבה לבו בדרכי ה'', וידע כמה חשוב כל פעולה שעושה ואפילו דבר קל וקטן, אך לעומת זאת שנוא הוא איש זקן המתגאה, שגאווה זו אין בה רווח ותכלית, ותועבת ה' כל גבה לב.

מא. וכעין מה דמצינו (פסחים כ:) 'לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה', שעיקר תכלית התורה היא הלימוד לשמה, אך בתחילת דרכו מותר ומצוה לעסוק שלא לשמה - כי רק כך יבוא בסוף דבר לשמה.

הרה"ק הפני מנחם זי"ע המשיל את הדבר לאדם שהרופא נתן לו 'סממני רפואה' לבלוע אותם ערב ובוקר פעמיים ביום, ויבוא האיש לביתו ובלע בפעם אחת את כל הסממנים כולם - הרי שמיד ימצא את עצמו בגן עדן מנוחתו... כיו"ב הוא המרבה בגאווה או בענווה שאינה במקומה הנכון והראוי.

מב. בפרשתן כתיב (י טז) 'ואת שעיר החטאת דרש דרש משה', ובמסכת סופרים שנינו (פ"ט ה"ב) שצריך לכתוב בס"ת דרש בסוף השיטה ודרש בתחילת השיטה, ואמר הגה"ק רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל בעל ה'אביר יעקב', דהנה 'דרוש' היא מלשון ראש [כי 'דרוש' נקראת גם ד-ראש, ואילו 'דרש' היא מלשון 'רש' ועני, ורמז יש בדבר, כי 'דרש' - המתנשא ומתגאה יהיה 'בסוף השיטה'. ואילו 'דרש' - זה המחזיק את עצמו כרש יזכה להיות 'בראש השיטה', כי כך אמרו (עירובין יג:) 'המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו'. וכן איתא בזוה"ק (ח"א קכב: ח"ג קסח:): - וְהָיָה פֶתַח רַב מְתִיבָתָא מֵאֵן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב. מֵאֵן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר

מג. כתב הרה"ק ה'מאור ושמש' זי"ע וז"ל. איתא במדרש רבה (במדבר יט ו) אמר רבי יוסי ברבי חנינא רמז שכל הפרות בטילות ושלך קיימת. וזה היה בזמן המקדש, אבל עתה בעוונותינו הרבים שחרב בית המקדש אין לנו טהרה, אלא כשאנו לומדים ועוסקים בתורת פרה ובמצוותיה על ידי זה אנו נטהרין. וזה פירוש הפסוק זאת חוקת, דהיינו מצות פרה שהיא חוקה והיא כדי לטהר. התורה אשר ציוה ה' לאמר - רצ"ל שתאמרו ותעסקו בתורת ה',

הגעלה וליבון באש, ו'ליבון' גדול מכולם, כמו כן הפוגם בנפשו ח"ו צריך לזככה ולנקותה, ויש כמה דרכים לכך, כגון על ידי יסורים ועוד אופנים שונים, אך אין טהרה בנייעת התורה שהיא דומה כליבון באש, דכתיב (ירמיה כג כט) 'הלוא בה דברי באש' השורפת ומכלה את כל הרע שבו, ומזככת את הנשמה בכל מיני טהרה^{מד}.

יהי ה' בעזרנו, שנזכה להרבות בשמחה באלו הימים ע"י אמונה פשוטה מתוך רב שפע ונחת, ונזכה במהרה להטהר בטהרת הפרה, בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן.

אוריאל תליתאי (תורה נביאים וכתובים) לעם תליתאי (כהנים ליום וישראלים) על ידי תליתאי (משה רבינו שהיה שלישי לאביו ואמו) ביום תליתאי (לפרישה) בירחא תליתאי' (זה חודש סיון), ובא הכתוב לומר 'הוא יתחטא ביום השלישי' שאפשר לאדם להיטהר ע"י דברי התורה הקדושה - שהמאור שבה יחזירנו למוטב, וביום השביעי קאי על יום השב"ק שהוא מטהר את בני ישראל (עיי' של"ה פר' חוקת דרך חיים תוכחת מוסר כע"ז).

וכדברי האוה"ח הק' בספרו 'ראשון לציון' (משלי ב א) עפ"י הידוע ששלושה מיני טהרה הם - טבילה

הוא גם כן מטהר. וזה שקאמר המדרש הנ"ל ויקחו אליך רמז שכל הפרות בטילות ושלך קיימת, רצ"ל שאפילו בזמן הזה שאין לנו פרה - שלך קיימת, פירוש שלך היינו התורה שנקראת על שמך כמו שאמר הכתוב (מלאכי ג כב) 'תורת משה עבדי', וע"י תורתך שיתעסקו יוטהרו, עכ"ל.

מד. ובפרט בלימוד גמרא שהיא מסלקת ומכרתת כל הקליפות רעים של הסטרא אחרא, וכמו שאמר הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע, דגמרא היא מלשון 'גומרי' דהיינו גחלים (ראה רש"י שבת קלד. ד"ה ליתו), מפני שהיא מבערת ושורפת כל הטומאה ולאידך גיסא מבעירה את לב האדם לעבודת השי"ת.

ובספר ישמח ישראל (פר' תצא ה) כתב שדיבוריו האחרונים של הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע טרם הסתלקותו מהעולם הזה - הטהרה הגדולה ביותר היא לימוד התורה.

פעם ישב הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זי"ע ודרש בפני תלמידיו במעלת לימוד 'בלאט גמרא' (דף גמרא), ובתוך דבריו אמר בלשון נופל על לשון, שהלומד בלאט גמרא זוכה לצאת מכל ה'בלאטע' (רפש וטיט), כי כל הטומאה נבדלת ומסתלקת ממנו, ויהי כשמוע כן אחד מן התלמידים מיהר ורץ תיכף אל החדר הסמוך וחיפש גמרא לעסוק בה בתורה, אך לצערו לא מצא גמרא כי אם ספר משניות, מיד נטלו ולמד בו פרק אחד, ויהי כאשר חזר לפני הרה"ק מקאמינקא הרגיש במעשיו, ואמר לו 'לימוד משניות דבר גדול הוא, אך אינה דומה ושוה למעלת לימוד דף גמרא...'

וכך פירש בספר 'שארית מנחם' להרה"ק רבי מנחם מנדל מושווא זי"ע (פר' חוקת ד"ה או יאמר דהנה), בלשון הכתוב (איוב יד ד) 'מי יתן טהור מטמא לא אחד', שהנה טמ"א במלואו (טי"ת מ"ם אל"ף) עולה למנין תר"י, לעומת זאת תורה עולה למנין תרי"א, והרמז בדבר שאפילו מי שהוא בבחי' טמא במלואו ל"ע - יעלה מטומאה לטהרה על ידי עסק התורה שמניינה עולה על מנין טמא באחד. ובזה ביאר, כי האדם זועק 'מי יתן טהור' - היאך אטהר עצמי, והרי אני 'טמא' במילואי מכף רגל ועד ראש, לזה אמרינן בלשון שאלה 'לא אחד', וכי לא אמרנו לך שיש 'אחד' יותר מטמא והוא התורה שע"י ייטהר האדם לגמרי...